

महाराष्ट्र राज्यातील सर्व संरक्षित क्षेत्रांकरीता
धोकाग्रस्त वन्यजीव अधिवासाचे (CWH)
प्रस्तावांचे परिक्षण करण्यासाठी महसूल
विभागनिहाय उपसमितींची स्थापना करणे.

महाराष्ट्र शासन
महसूल व वन विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक डब्ल्यूएलपी-१२२०/प्र.क्र.२३८/फ-१
मंत्रालय मुंबई, ४०० ०३२
दिनांक:- १५ डिसेंबर, २०२०

प्रस्तावना :-

अनुसूचित जनजाती व इतर पारंपरिक वनवासी (वन हक्क मान्य करणे) अधिनियम, २००६ नुसार वनवासी अनुसूचित जनजाती आणि इतर पारंपरिक वनवासी यांच्या वन हक्कांना मान्यता देण्यात आली आहे. तथापि, अभयारण्ये व राष्ट्रीय उद्यानामधील क्षेत्रात वन्यजीव संवर्धनासाठी वन हक्क कायद्याच्या कलम २ (ब) नुसार धोकाग्रस्त वन्यजीव अधिवास घोषित करणे अपेक्षित आहे जेणेकरून वन्यजीवांसाठी संरक्षित अधिवास उपलब्ध होईल. या संदर्भात केंद्र शासनाने दि. ०४.०१.२०१८ रोजीच्या पत्रान्वये धोकाग्रस्त वन्यजीव अधिवास अधिसूचित करण्याबाबतच्या मार्गदर्शक सूचना निर्गमित केल्या आहेत.

राज्य वन्यजीव मंडळाच्या १५ बैठकीदरम्यान धोकाग्रस्त वन्यजीव अधिवासाचे प्रस्ताव मंजुरीसाठी सादर करण्यापूर्वी हे प्रस्ताव मंडळाची एक उपसमिती निर्माण करून त्यांच्याकडे परिक्षणासाठी पाठविण्यात यावे, जेणेकरून हे प्रस्ताव अचूकरित्या राष्ट्रीय वन्यजीव मंडळाकडे पाठविता येतील असा निर्णय घेण्यात आला होता. राज्य वन्यजीव मंडळाची एक उपसमिती गठित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. परंतु राज्यात ४९ अभयारण्ये आणि ६ राष्ट्रीय उद्याने अशी एकूण ५५ संरक्षित क्षेत्रे आहेत. या सर्व संरक्षित क्षेत्रांकरीता धोकाग्रस्त वन्यजीव अधिवासाचे प्रस्ताव तयार करणे अभिप्रेत असून सदर कामांची व्याप्ती लक्षात घेता एका उपसमितीस सदर काम करण्याकरिता बराच मोठा कालावधी लागण्याची शक्यता नाकारता येत नाही. सदर बाब विचारात घेऊन महसूल विभागनिहाय ४ उपसमित्या गठित करण्याची बाब शासनाचे विचाराधीन होती. तदनुषंगाने शासनाने पुढील प्रमाणे निर्णय घेतला आहे:-

शासन निर्णय :-

महाराष्ट्र राज्यातील सर्व संरक्षित क्षेत्रांकरीता धोकाग्रस्त वन्यजीव अधिवास प्रस्तावांचे परिक्षण करणेच्या अनुषंगाने महसूल विभागनिहाय खालील प्रमाणे उच्चस्तरीय सशक्तता समिती गठीत करण्यात येत आहे :-

उपसमिती क्रमांक १

अ. क्र	नाव	महसूल विभाग	समन्वयक अधिकारी
१	श्रीमती पूनम धनवटे, सदस्य, राज्य वन्यजीव मंडळ	नागपूर	अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन्यजीव), पूर्व, नागपूर
२	श्री. कुंदन हाते, सदस्य, राज्य वन्यजीव मंडळ		
३	श्री. बंडू धोत्रे, सदस्य, राज्य वन्यजीव मंडळ		

उपसमिती क्रमांक २

अ.क्र.	नाव	महसूल विभाग	समन्वयक अधिकारी
१	श्री. किशोर रिठे, सदस्य, राज्य वन्यजीव मंडळ	अमरावती	अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक तथा क्षेत्र संचालक, मेळघाट व्याघ्र प्रकल अमरावती
२	श्री. यादव तरटे-पाटील, सदस्य, राज्य वन्यजीव मंडळ		

उपसमिती क्रमांक ३

अ.क्र.	नाव	महसूल विभाग	समन्वयक अधिकारी
१	डॉ. अनिष अंधेरिया, सदस्य, राज्य वन्यजीव मंडळ	कोकण आणि नाशिक	अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन्यजीव), पश्चिम, मुंबई
२	बॉम्बे नॅचरल हिस्टरी सोसायटी यांचे प्रतिनिधी, सदस्य, राज्य वन्यजीव मंडळ		
३	श्री. बिट्टू सहगल, सदस्य, राज्य वन्यजीव मंडळ		
४.	श्री. विश्वास काटदरे, सदस्य, राज्य वन्यजीव मंडळ		

उपसमिती क्रमांक ४

अ.क्र.	नाव	महसूल विभाग	समन्वयक अधिकारी
१	श्री. सुहास वायंगणकर, सदस्य, राज्य वन्यजीव मंडळ	पुणे आणि औरंगाबाद	अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन्यजीव), पश्चिम, मुंबई
२	श्री. अनुज खरे, सदस्य, राज्य वन्यजीव मंडळ		

वरीलप्रमाणे गठित उपसमित्यांची कार्यकक्षा खालीलप्रमाणे राहिल -:

- प्राप्त होणारे प्रस्ताव धोकाग्रस्त वन्यजीव अधिवास निर्मितीसाठी केंद्र शासनाने निर्गमित केलेल्या मार्गदर्शक सूचनेप्रमाणे आहेत किंवा नाही याबाबत खात्री करणे/पडताळणी करणे.
- धोकाग्रस्त वन्यजीव अधिवास निर्मिती करताना स्थानिक लोकांचे हित जोपासले जाईल, याबाबत तपासणी करणे.

३. धोकाग्रस्त वन्यजीव अधिवास निर्मिती करताना जैवविविधतेचे संवर्धन होईल, याबाबत तपासणी करणे.
४. समितीकडे प्रस्ताव प्राप्त झाल्यानंतर १५ दिवसांचे आत संस्करण करून समिती अहवाल सादर करेल .
२. सदर उपसमिती मधील अशासकीय सदस्य यांना रुपये ८९००/- व त्याहून अधिक ग्रेड वेतन असणा-या शासकीय कर्मचा-यांच्या दराने प्रवासभता व दैनिक भत्ता अनुज्ञेय असेल. मात्र त्यांना विमान प्रवास आणि रेल्वेच्या वातानुकुलीत प्रथम वर्गाचा प्रवास अनुज्ञेय असणार नाही.
३. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२०१२१५१४४०५६६२१९ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने

(सिध्देश सावर्डेकर)

विशेष कार्य अधिकारी,
महसूल व वन विभाग.

प्रति,

१. मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई
२. प्रधान सचिव, महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
३. प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन बल प्रमुख), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर
४. प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन्यजीव), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर
५. अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन्यजीव), पश्चिम, मुंबई.
६. अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन्यजीव), पुर्व, नागपूर
७. अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक तथा क्षेत्र संचालक, मेळघाट व्याघ्र प्रकल्प, अमरावती
८. सर्व मुख्य वनसंरक्षक (प्रादेशिक)
९. मुख्य वनसंरक्षक तथा क्षेत्र संचालक, पेंच व्याघ्र प्रकल्प, नागपूर
११. वनसंरक्षक तथा क्षेत्र संचालक, सहयाद्री व्याघ्र प्रकल्प, कोल्हापूर
१२. वनसंरक्षक तथा क्षेत्र संचालक, नवेगांव-नागझिरा व बोर व्याघ्र प्रकल्प, गोंदिया
१३. वनसंरक्षक व संचालक, संजय गांधी राष्ट्रीय उद्यान, बोरीवली
१४. सर्व उपसमिती सदस्य
१५. फ-१ कार्यासन, महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई /निवड नस्ती.